

УДК 338.33

І. І. Давидова,

аспірант кафедри аграрної соціології та розвитку села, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

ПРОЕКТУВАННЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ В УМОВАХ ІСНУЮЧОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

У статті досліджено етапи проектування диверсифікації, обґрунтовано особливості диверсифікації в умовах існування альтернативних рішень та існуючої стратегії розвитку підприємства.

Article is devoted to the project stages of diversification, proved diversification as especially given the existence of alternative solutions and the existing development strategy.

Ключові слова: диверсифікація, процеси диверсифікації, стратегічне управління, фактори виробництва, проект.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Диверсифікація виробництва, розвиваючи соціальну інфраструктуру села, створює нові робочі місця, і ефективність використання трудових ресурсів в умовах диверсифікації виробництва є похідною від ефективності господарювання. Проведення диверсифікації потребує виміру розмірів вкладеного (авансованого) у виробничу діяльність капіталу з фінансовими результатами цієї діяльності. Тому сам процес диверсифікації, пов'язаний з ризиком недоотримання доходу, і ефективність диверсифікації необхідно обґрунтовувати з позиції адекватності стратегії розвитку підприємства та з урахуванням розроблених альтернативних рішень.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам підвищення ефективності соціально-економічного розвитку села і виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах присвячені праці А.М. Алексеевої, В.С. Дієсперова, С.А. Єрохіна, М.Й. Маліка,

Ю.М. Осипова, О.М. Онищенко, О.В. Шкільова та ін. Питанню стратегії диверсифікації приділили увагу багато зарубіжних вчених, таких як І. Ансоф, А. Акофф, М. Портер, Ф. Котлер, П. Друкер, А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд та ін.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є побудова способу моделювання диверсифікації шляхом створення міжпредметних просторових концепцій

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Суспільство володіє своєю системою інститутів, політичною системою, культурними надбаннями, морально-етичними принципами та установками і є тим зовнішнім середовищем, з елементами якого економіка взаємодіє. Ця взаємодія не є ані детермінованою, ані статичною і має два напрями — від зовнішнього середовища і навпаки.

Розуміння цієї взаємодії та використання регіональних конкурентних переваг, які детермінуються як матеріально-товарним виробниц-

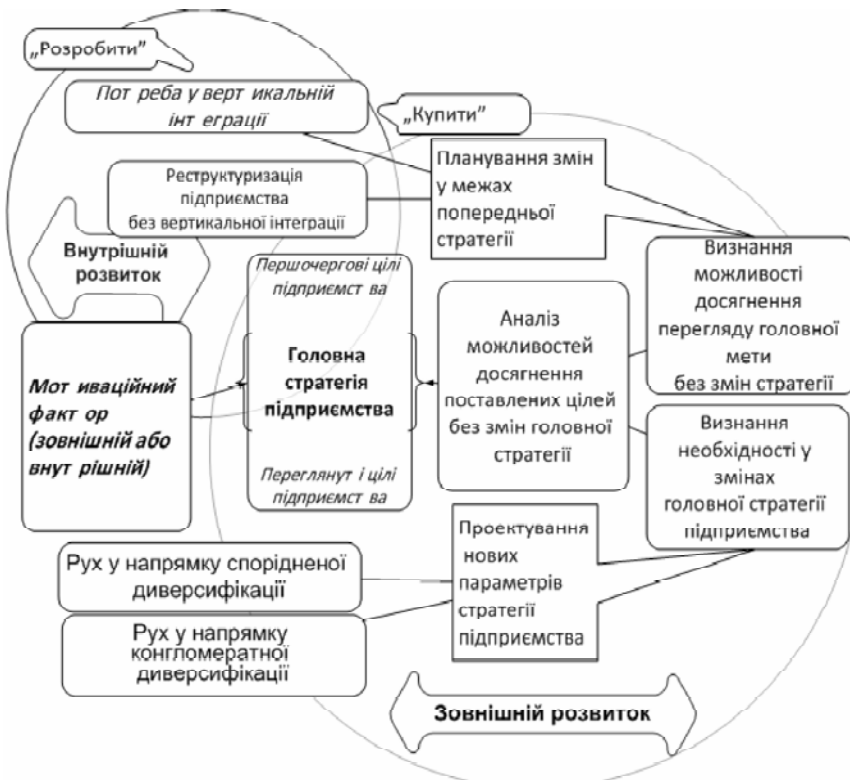

Рис. 1. Алгоритм відбору мети диверсифікації в умовах існуючої стратегії розвитку

Джерело: розробка автора.

твом, так і послугами, базуються на відповідному рівні інформаційних технологій та забезпечуються належним фінансуванням, а в галузі сільського господарства ще й належними кліматичними умовами, надає можливості прискореного розвитку економіки.

Самостійне створення нових виробничих та інших одиниць потребує відомих ресурсів, витрат, а також час на впровадження нового проекту та

ти синергичний ефект і стають, якщо так можливо висловитися, усе "більш конгломератніші". Для пояснення нашої думки наведемо два типи синергичного ефекту: першочергова та другорядна синергія, (рис. 2 та рис. 3).

Другорядна синергія призводить до перетворення конгломератної диверсифікації у змішану, при позбавленні від неспоріднених бізнес-структур така лінія інтеграції може призвести і до умов підприємства із високим ступенем синергії.

Таким чином, вихідний рівень синергії підприємства не може слугувати критерієм відбору в умовах внутрішнього і зовнішнього розвитку.

Фахівці виділяють і інші критерії відбору: витрати на придбання або створення нового бізнесу і час, необхідний для інтеграції готової структури або тієї, що створюється [3], витрати на впровадження проектів, витрати на координацію роботи дочірніх структур [6] та ін.

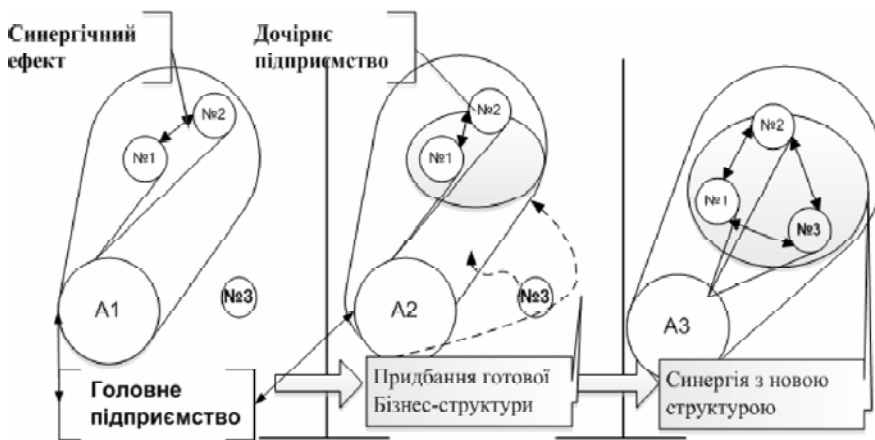

Рис. 2. Ефект синергії від проектів із спорідненою диверсифікацією

Джерело: розроблено автором.

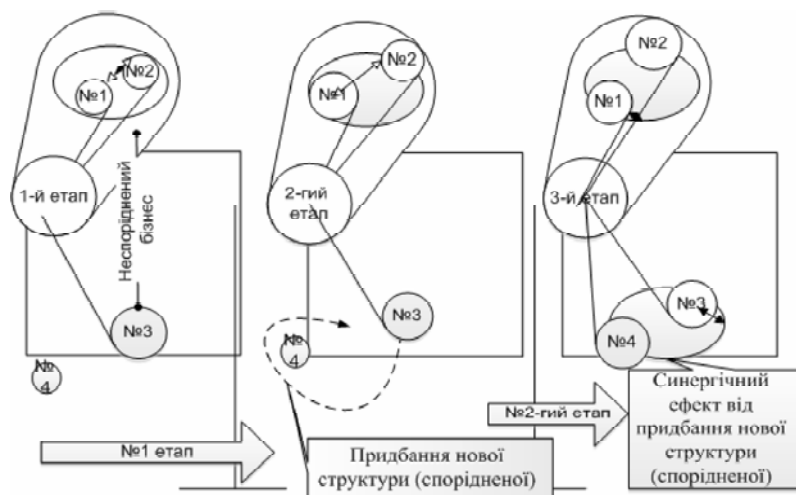

Рис. 3. Ефект синергії від проектів із неспорідненою диверсифікацією

Джерело: розроблено автором.

Множина факторів, від яких залежить вибір стратегії, не дозволяє внести однозначний алгоритм дій із готовим вибором у результаті. Тому наші рекомендації носять лише орієнтовний характер, хоча і дозволяють запобігти ряду грубих помилок через недооблік ключових факторів впливу.

За умови реалізації дій, перш за все, слід визначитися з темпами віддачі від передбаченого проекту диверсифікації. Через те, що наявність варіанту швидкої та крупної віддачі від фінансових вкладень вбачається маловірогідним, при розв'язку цього питання слід визначитись, який шлях повернення інвестицій на сьогодні є найбільш доречним: швидкий, але невеликий, або повільний проте крупний? Перший тип віддачі вкладень є тактично більш передбачуваний та переважає. Такий варіант слід обирати коли, за умови тих або інших причин або обставин слід максимізувати швидкості обігу коштів для укріплення своїх ринкових позицій.

ВИСНОВКИ

Отже, підприємство що стоїть на шляху зовнішнього розвитку, перш за все повинно визначитись із напрямком інтеграції, тобто обрати між вертикальною інтеграцією та диверсифікацією. Розробка ж проекту диверсифікації має ґрунтуватись на виборі альтернативних рішень та з урахуванням системних (факторних) особливостей підприємства.

Література:

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. — СПб: Издательство "Питер", 1999. — 416 с.

2. Василишин Р.Д. Стратегія розвитку підприємства в умовах ринку / Василишин Р.Д. — Суми: Козацький вал, 1997. — 30, 4 с.

3. Акулич И.А., Велесько Е.И., Ройш П., Стрельченок В.Ф. Экономико-математические методы и модели. — Мн.: БГЭУ, 2003.

4. Боумен К. Основы стратегического менеджмента / Пер. с англ. под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. — М.: Юнити. — 174 стр.

5. Пахомчик С.А. Організаційно-економічні та соціальні аспекти становлення та розвитку фермерських господарств Росії / Пахомчик С.А. — Омск: Вид. ОСГІ, 1993. — 78, 17—82 с.

6. Лернер Ю. І. Бізнес-планування підприємницької діяльності в умовах Л49 невизначеності та ризиків / Лернер Ю. — Х.: Фактор, 2006. — 480, 416 с.

7. Scherer F.M. Industrial Market Structure and Economic Performance: textbook / Scherer, F. M. — Second Edition. — Rand McNally College Publishing, Boston, Houghton Mifflin Company, 1980. — P. 280.

Стаття надійшла до редакції 26.11.2012 р.

ІНВЕСТИЦІЇ ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з питань:

- ЕКОНОМІКИ
- ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(постанова президії ВАК України № 1-05/2 від 27 травня 2009 р.)

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ 24 РАЗИ НА РІК

www.investplan.com.ua

Тел: (044) 223 26 28, 537 14 33, 537 14 32
Тел/факс: (044) 458 10 73
E-mail: economy_2008@ukr.net